

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 7/04-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Ing. P. K., B. Š., a M. K., D., zastúpených advokátkou JUDr. E. M., B. B., ktorou namietajú porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Krajským súdom v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 40 Cb 31/97, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo Ing. P. K. a M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Krajským súdom v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 40 Cb 31/97 p o r u š e n é b o l o .

2. Ing. P. K. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie vo výške 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke JUDr. E. M., B. B., vo výške 13 920 Sk (slovom trinásťtisícdeväťstodvadsať slovenských korún) na jej účet do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti Ing. P. K. a M. K. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2003 doručená s'ťažnosť Ing. P. K., B. Š. (ďalej len „s'ťažovateľ v 1. rade“), a M. K., D. (ďalej len „s'ťažovateľ v 2. rade“), zastúpených advokátkou JUDr. E. M., B. B., ktorou namietajú porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 40 Cb 31/97.

Porušenie svojho práva na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidia s'ťažovatelia v nasledovnom, nimi opísanom skutkovom stave.

S'ťažovatelia podali 17. septembra 1997 krajskému súdu proti piatim odporcom (Priemyselná banka, a. s., Košice, E. R., B. Š., M. Š., B. Š., HERS, s. r. o., Banská Štiavnica, Križovatka 5, HELL, s. r. o., Banská Štiavnica, Pletiariska 1) návrh na začatie konania, ktorým sa domáhali určenia, že štyri kúpne zmluvy uzatvorené medzi HELL, s. r. o., Banská Štiavnica, zastúpenou Priemyselnou bankou, a. s., Košice ako predávajúcim a HERS, s. r. o., Banská Štiavnica z 31. mája 1995 týkajúce sa rôznych nehnuteľností a hnutel'ných vecí, ako aj kúpna zmluva o predaji časti podniku uzatvorená medzi HELL,

s. r. o., Banská Štiavnica ako predávajúcim a HERS, s. r. o., Banská Štiavnica ako kupujúcim z 1. júna 1995, sú neplatné.

Sťažovatelia boli spoluvlastníkmi a Ing. P. K. aj jedným z konateľov HELL, s. r. o., Banská Štiavnica. Uvedeným návrhom na začatie konania pred krajským súdom sa domáhali zrušenia zmlúv, ktorými podľa ich mienky druhý konateľ HELL, s. r. o., Banská Štiavnica, Ing. E. R. a jej ďalší spolumajiteľ M. Š. prostredníctvom HERS, s. r. o., Banská Štiavnica „vytunelovali“ HELL, s. r. o., Banská Štiavnica, a tak protiprávne zbavili sťažovateľov ich majetku. Konanie v predmetnej veci je na krajskom súde vedené pod sp. zn. 40 Cb 31/97.

Sťažovatelia tvrdia, že krajský súd je v konaní sp. zn. 40 Cb 31/97 dlhodobo nečinný a uvádzajú i konkrétnu dobu jeho nečinnosti.

Na základe uvedeného sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd deklaroval porušenie ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a aby každému z nich priznal primerané finančné zadost'učinenie 8 miliónov Sk.

Ústavný súd 14. januára 2004 prijal sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie uznesením č. k. III. ÚS 7/04-11. Hoci sťažovatelia nepodali sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 17 a nasl. zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov), tak ako to vyžaduje § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), v okolnostiach prípadu však ústavný súd vzhľadom na celkovú dĺžku konania sp. zn. 40 Cb 31/97 na podaní sťažnosti na prietahy v konaní netrval (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona

o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda krajského súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti listom doručeným ústavnému súdu 7. apríla 2004. Po stručnej genéze postupu súdu v predmetnej veci uviedol, že sťažnosť sťažovateľov nepovažuje za opodstatnenú, pretože nečinnosť súdu bola spôsobená najmä správaním účastníkov konania, ktoré aj v stanovisku špecifikoval.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľov, vyjadrenia predsedu krajského súdu a hlavne spisu krajského súdu sp. zn. 40 Cb 31/97 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Predmetom konania je žaloba sťažovateľov proti Priemyselnej banke, a. s., Košice, B. Nemcovej 30, Košice, ako odporcovi v 1. rade, E. R., B. Š., ako odporcovi v 2. rade, M. Š., B. Š., ako odporcovi v 3. rade, spoločnosti HERS, s. r. o., Banská Štiavnica, Križovatka 5, ako odporcovi v 4. rade a spoločnosti HELL, s. r. o., Banská Štiavnica, Pletiariska 1, ako odporcovi v 5. rade, v ktorej sa domáhajú vyslovenia neplatnosti zmlúv o prevode nehnuteľností a hnutel'ného majetku a neplatnosti kúpnej zmluvy o predaji časti podniku. Žaloba bola krajskému súdu doručená 17. septembra 1997 a bola zapísaná pod sp. zn. 40 Cb 31/97.

Krajský súd listami z 8. októbra 1997 zaslal odporcom žalobný návrh aj s prílohami. Odporca v 1. rade sa k návrhu vyjadril 28. novembra 1997. Vo vyjadrení žiadal žalobu voči nemu zamietnuť v celom rozsahu, čo odôvodnil nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie obidvoch sťažovateľov. Odporca v 3. rade sa k žalobe vyjadril 20. novembra 1997, pričom namietal svoju pasívnu legitímáciu v predmetnom konaní a žiadal žalobu voči nemu zamietnuť. Odporca v 4. rade vo vyjadrení z 3. decembra 1997 oznámil súdu zmenu obchodného mena z HERS, s. r. o., na Eduard Rada, s. r. o., namietol miestnu príslušnosť

krajského súdu na prerokovanie veci a taktiež spochybnil aktívnu legitimáciu obidvoch sťažovateľov.

Dňa 27. marca 1998 krajský súd vytýčil pojednávanie na 22. apríl. Listom z 3. apríla 1998 odporca v 4. rade ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní. Listom z 9. apríla 1998 odporca v 1. rade vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti krajského súdu na prerokovanie veci, pričom navrhol, aby bola vec postúpená miestne príslušnému Krajskému súdu v Košiciach.

Z dôvodu ospravedlnenia odporcu v 4. rade krajský súd odročil pojednávanie nariadené na 22. apríl 1998. Dňa 5. júna 1998 vytýčil pojednávanie na 26. jún 1998 a súčasne vyzval sťažovateľov na doplatenie súdneho poplatku, čo sťažovatelia vykonali 15. júna 1998.

Pojednávanie 26. júna 1998 sa uskutočnilo za prítomnosti všetkých účastníkov konania, ktorých krajský súd vypočul. Za účelom ďalšieho dokazovania krajský súd uložil odporcovi v 1. a v 5. rade predložiť ďalšie listinné dôkazy. Svoju povinnosť si odporca v 5. rade splnil 15. júla 1998 a odporca v 1. rade 27. júla 1998.

Z dôvodu zmeny rozvrhu práce a zmeny konajúceho senátu krajský súd nariadil pojednávanie až 15. decembra 1999, a to na 18. január 2000. Na žiadosť právneho zástupcu odporcu v 4. rade toto pojednávanie bolo odročené a na žiadosť sťažovateľov bolo odročené aj ďalšie pojednávanie nariadené na 8. február 2000. Odporca v 1. rade toho istého dňa oznámil, že na základe zmluvy o predaji podniku sa jeho právnym nástupcom stala Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, odporcovia v 2. a v 4. rade oznámili, že došlo k výmazu spoločnosti HELL, s. r. o., z obchodného registra, na základe čoho došlo k zániku odporcu v 5. rade.

Z uvedených dôvodov krajský súd listom z 10. februára 2000 zaslal sťažovateľom kópiu zápisnice z odročeného pojednávania a požiadal ich o oznámenie, či trvajú na návrhu a či pominuli zdravotné dôvody ich právneho zástupcu.

Listom zo 16. marca 2000 podali sťažovatelia krajskému súdu návrh na prerušenie konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 40 Cb 31/97. Prerušenie konania odôvodnili tým, že uznesením sp. zn. 27 Cb-24 K 268/96 z 5. októbra 1999 krajský súd zrušil konkurz na spoločnosť HELL., s. r. o. Následne uznesením sp. zn. Sro 132/S z 1. februára 2000 Okresný súd Banská Bystrica túto spoločnosť vymazal z obchodného registra. V dôsledku tohto výmazu došlo k zániku právnej subjektivity jedného z účastníkov konania - odporcu v 5. rade. Preto sťažovatelia podali podnet generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na podanie mimoriadneho dovolania voči uvedeným uzneseniam obidvoch súdov a sťažovateľ v 1. rade okrem toho podal Okresnému súdu Banská Bystrica odvolanie proti uzneseniu sp. zn. Sro 132/S z 1. februára 2000. Sťažovatelia požiadali o prerušenie konania z vyššie uvedených dôvodov až do právoplatného skončenia konania o podanom odvolaní a podnete na podanie mimoriadneho dovolania, resp. do skončenia dovolacieho konania.

V nadväznosti na uvedené krajský súd vydal uznesenie sp. zn. 40 Cb 31/97 z 20. marca 2000, ktorým konanie o neplatnosť kúpnych zmlúv vedené pod sp. zn. 40 Cb 31/97 prerušil.

Voči tomuto uzneseniu podal 3. apríla 2000 odporca v 4. rade odvolanie. Krajský súd listom z 20. apríla 2000 zaslal predmetné odvolanie ostatným účastníkom konania na vyjadrenie.

K odvolaniu odporcu v 4. rade sa 11. mája 2000 vyjadril odporca v 2. rade, 17. mája 2000 sa vyjadril odporca v 1. rade. Sťažovatelia podali svoje stanovisko k vyjadreniu odporcov v 1. a v 2. rade a k odvolaniu odporcu v 4. rade 18. mája 2000.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 Obo 153/2000 z 12. septembra 2000 potvrdil prvostupňové rozhodnutie o prerušení konania. Najvyšší súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že sťažovateľmi podaný návrh na mimoriadne dovolanie vo veci zrušenia odporcu v 5. rade je takou skutočnosťou, ktorá

by mohla mať význam pre rozhodnutie súdu v danej veci. Predmetné uznesenie bolo krajskému súdu doručené 12. októbra 2000.

Listom z 28. februára 2003 krajský súd vyzval sťažovateľov, aby mu oznámili, či už bolo rozhodnuté vo veci podnetu na mimoriadne dovolanie proti uznesenie krajského súdu sp. zn. 27 Cb-24 K 268/96 a či trvajú na podanej žalobe.

Podaním zo 17. marca 2003 sťažovatelia vzali späť návrh žaloby voči odporcovi v 1., 4. a v 5. rade a vzápätí, o deň neskôr 18. marca 2003 sťažovatelia podali krajskému súdu zmenu návrhu v konaní sp. zn. 40 Cb 31/97, ktorou žiadali aby súd namiesto určenia neplatnosti kúpnych zmlúv a neplatnosti zmluvy o predaji časti podniku podľa pôvodného návrhu uložil odporcovi v 1. rade, za ktorého označili Eduarda Radu a odporcovi v 2. rade M. Š. povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne každému osobitne po 16 395 520 Sk s príslušenstvom.

Krajský súd uznesením č. k. 40 Cb 31/97-256 z 19. februára 2004 nepripustil zmenu návrhu podanú sťažovateľmi, pretože podľa § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v doterajšom dokazovaní súdu nie sú podklady pre konanie o zmenenom návrhu.

Listom z 3. marca 2004 vyzval krajský súd odporcu v 1. rade, aby sa vyjadril k návrhu sťažovateľov o späťvzatie návrhu voči odporcom v 1., 4. a v 5. rade.

Dňa 18. marca 2004 krajský súd nariadil pojednávanie na 14. apríl 2004.

Pred začatím pojednávania 14. apríla 2004 sťažovatelia vzali späť návrh aj voči odporcovi v 2. a v 3. rade. Odporca v 2. rade prítomný na pojednávaní súhlasil so späťvzatím návrhu, odporca v 3. rade nebol prítomný na pojednávaní, jeho súhlas so späťvzatím návrhu súd musel vyžiadať. Z uvedeného dôvodu bolo pojednávanie odročené na neurčito.

Dňa 15. apríla 2004 krajskému súdu odporca v 1. rade oznámil, že súhlasí so zmeneným návrhom sťažovateľov, a súhlas so späťvzatím návrhu oznámil súdu aj odporca v 3. rade.

V nadväznosti na to krajský súd vydal 28. apríla 2004 uznesenie, ktorým konanie o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv a o určenie neplatnosti zmluvy o predaji podniku voči odporcom v 1., 2., 3., 4. a v 5. rade zastavil.

III.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

V konaní o sťažnosti namietajúcom porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje ústavný súd právnu a faktickú zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup samého súdu v jeho konaní a rozhodovaní vo veci samej (napr. II. ÚS 813/00).

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosti veci“, ústavný súd aj v predmetnom prípade bral do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (I. ÚS 92/97) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci.

Z hľadiska prvého kritéria, či išlo o zložitú vec po právnej a skutkovej stránke, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na predmet konania o neplatnosť právnych úkonov – kúpnych zmlúv a zmluvy o predaji časti podniku, môže sa táto ukázať najmä ako vec skutkovo zložitá. Podľa názoru ústavného súdu si povaha veci, aj vzhľadom na početnosť

účastníkov konania (dvaja navrhovatelia, piati odporcovia), zmenu v ich právnom postavení (u odporcu v 1. rade došlo k právnemu nástupníctvu z titulu zmluvy o predaji podniku, u odporcu v 4. rade došlo k zmene obchodného mena, u odporcu v 5. rade došlo k zániku právnej subjektivity výmazom z obchodného registra), vyžadovala dokazovanie vyjadreniami a výpoveďami účastníkov, zaobstaraním a vyhodnotením listinných dôkazov, a teda časovo náročnejší procesný postup v konaní majúci vplyv na dĺžku konania.

Správanie účastníkov je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2. ústavy. Z hľadiska hodnotenia uvedeného kritéria sťažovatelia, ktorí v konaní pred krajským súdom vystupujú ako žalobcovia, ovplyvnili dĺžku konania v rozsahu 3 rokov svojím návrhom na prerušenie konania, ktorému krajský súd dôvodne vyhovel. Po tom, čo mu sťažovatelia neoznámili, či dôvody prerušenia konania z ich strany pretrvávajú, krajský súd ich za tým účelom zo svojej iniciatívy 28. februára 2003 vyzval na vyjadrenie. Až následne sťažovatelia súdu navrhli zmenu žaloby jednak na strane pasívne legitimovaných (už len dvaja odporcovia) aj čo sa týka požadovaného nároku (už o zaplatenie peňažnej pohľadávky).

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťuje, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je správanie (postup) samotného súdu.

Obdobie úplnej nečinnosti krajského súdu v predmetnom konaní ústavný súd zistil od 27. júla 1998 do 15. decembra 1999 v rozsahu 16 mesiacov. Pri posudzovaní tohto obdobia ústavný súd zobral do úvahy svoju predošlú judikatúru, v súlade s ktorou obdobie poznamenané nečinnosťou všeobecného súdu, keď jeho konaniu nebráni žiadna zákonná prekážka, ústavný súd posudzuje ako zbytočný prieťah v konaní (napr. II. ÚS 3/00).

Túto skutočnosť napokon potvrdzuje aj stanovisko predsedu krajského súdu, ktorý odôvodňuje toto obdobie nečinnosti zmenou rozvrhu práce a zmenou konajúceho sudcu,

teda organizačnými dôvodmi, ktoré ústavný súd neakceptoval ako účinnú obranu. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 14/00) otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

Ústavný súd uvedený postup krajského súdu od 27. júla 1998 do 15. decembra 1999 vyhodnotil ako konanie, ktoré nesmerovalo k odstráneniu právnej neistoty s'ťažovateľov v ich veci, a teda ako také, ktoré spôsobilo zbytočné priet'ahy vo veci sp. zn. 40 Cb 31/97.

Na druhej strane treba súhlasiť s predsedom krajského súdu, že nečinnosť súdu v priebehu konania možno pripísať najmä na vrub s'ťažovateľom. Tí navrhli prerušiť konanie vo veci až do právoplatného skončenia konania o nimi podaných opravných prostriedkoch (odvolanie a podnet na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora) v konaní o zrušení HELL, s. r. o., a o jej výmaze z obchodného registra.

Dôvodnosť rozhodnutia krajského súdu o prerušení konania na návrh s'ťažovateľov potvrdil aj najvyšší súd, podľa ktorého s'ťažovateľmi podaný návrh na mimoriadne dovolanie vo veci zrušenia odporcu v 5. rade je takou skutočnosťou, ktorá by mohla mať význam pre rozhodnutie súdu v danej veci.

Právne dôsledky dispozičných úkonov s'ťažovateľov, ktoré bránili krajskému súdu odstrániť stav právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovatelia ako osoby domáhajúce sa rozhodnutia súdu nachádzali, nemožno v žiadnom prípade prenášať na konajúci všeobecný súd, ani mu vyčítať, že počas týchto troch rokov bol nečinný, pretože tento jeho postup bol na podnet s'ťažovateľov a mal zákonný podklad. V prípade rozhodnutia o prerušení konania ide o procesný postup, ktorý je zákonom dovolený (§ 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku), počas ktorého sa nevykonávajú pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona (§ 111 ods. 1), ale sa čaká na rozhodnutie vydané v inom konaní.

Na základe uvedeného ústavný súd uznal, že k priet'ahom v konaní celkovo v trvaní 3 rokov došlo výlučne z dôvodov na strane s'ťažovateľov. V tejto súvislosti ústavný súd už

judikoval: „Dĺžku trvania súdneho konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prietáhov v súdnom konaní“ (II. ÚS 41/02).

K podobným záverom dospel ústavný súd aj pri hodnotení obdobia od 18. marca 2003, keď sťažovatelia podali krajskému súdu návrh na zmenu žaloby, až do 19. februára 2004, keď krajský súd rozhodol o predmetnom návrhu tak, že zmenu nepripustil v súlade s § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, lebo v doterajšom dokazovaní neboli podklady pre konanie o zmenenom návrhu sťažovateľov. Podstatná zmena návrhu sťažovateľov v okolnostiach prípadu po viac než piatich rokoch konania o pôvodnom návrhu vyžadovala od súdu jeho preštudovanie a zvolenie vhodného zákonného postupu, ktorý nemožno kvalifikovať ako konanie, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy.

Na základe uvedených zistení a právnych hodnotení ústavný súd rozhodol, že krajský súd v spore vedenom pod sp. zn. 40 Cb 31/97 konal spôsobom, ktorého dôsledkom boli zbytočné prietahy v rozsahu 16 mesiacov v súdnom konaní trvajúcim viac než 6 a pol roka.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v predmetnom konaní tak, ako ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Tento účel možno dosiahnuť len právoplatným rozhodnutím.

V súvislosti s úpravou sťažnosti čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Sťažovatelia žiadajú primerané finančné zadosťučinenie, a to každý vo výške 8 000 000 Sk, ktoré odôvodnili právnou neistotou súvisiacou s neštandardným, neúmerne zdĺhavým súdnym konaním, pričom v dôsledku úplnej zmeny vlastníckych vzťahov účastníkov konania je dnes už znemožnený budúci možný výkon súdneho rozhodnutia.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce porušenie označeného práva, ústavný súd uznal za odôvodnené priznať každému sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti považuje za primerané vo výške 15 000 Sk. Sťažovateľmi požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd považuje v okolnostiach prípadu za zjavne neprimeranú. Účelom primeraného finančného zadosťučinenia nie je ani čiastočná náhrada prípadnej majetkovej ujmy sťažovateľov.

V.

Ústavný súd napokon rozhodoval aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré vznikli ich právnej zástupkyňi. Právny zástupca sťažovateľov listom doručeným ústavnému súdu 29. júna 2004 vyčíslil trovy konania spolu vo výške 13 920 Sk, a to za dva úkony právnej pomoci pri zastupovaní dvoch klientov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnu zástupkyňou sťažovateľov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania krajským súdom.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceneľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceneľná peniazmi. Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb.

Podľa § 1 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Právna zástupkyňa sťažovateľov vykonala úkony právneho zastúpenia v prospech sťažovateľov v roku 2003. Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2002 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 12 811 Sk.

Podľa takto určených kritérií je výška odmeny za úkony prevzatie a príprava vecí a podanie vo veci samej 4 270 Sk za každý úkon podľa ustanovenia § 16 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. spolu 8 540 Sk a znížená o 20 % predstavuje 6 832 Sk u každého zo sťažovateľov, spolu 13 664 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. dvakrát 128 Sk, spolu 256 Sk.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2004